

Jolande Wijks: 'Ikke...dialyse...NO WAY!' Uitgeverij Free Musketeers, Zoetermeer 2012. ISBN 9789048425532 Zie ook [www.freemusketeers.nl](http://www.freemusketeers.nl) (Nierziekten/Dialyse/AG/1)

**Soort boek/Ziekte/Stijl:** Boekje van 32 pagina's waarin Jolande Wijks, dialyse verpleegkundige te Curaçao 8 portretten beschrijft van dialyse patiënten uit haar praktijk. Curaçao is derde op de wereldranglijst van het grootste aantal dialysepatiënten. Jolande Wijks heeft dit boekje geschreven om dat ze hoopt dat 'dit verhaal zal bijdragen aan preventie van nierziekten, die kunnen bijdragen tot dialyse.' (Achterflap).

**Over de schrijver:** Jolande Wijks (1962) is 10 jaar dialyseverpleegkundige en werkt al dertig jaar in de verpleging. Zij woont in Curacao en werkt in het St Elisabeth Hospitaal Curacao. Linked in: 'Als dialyse verpleegkundige werk ik 40 uren per week in het grootse ziekenhuis van Curacao. Zowel hemodialyse als ook peritoneaal dialyse behoren tot mijn dagelijkse werkzaamheden. Mijn grootse hobby is schrijven en vandaar de geboorte van mijn debuutroman *Verleiding tot misleiding* in juli 2011.'

**Korte Beschrijving:** Jolande Wijks schreef acht verschillende verhalen over mensen die door verschillende oorzaken dialyse patiënt werden. Zij hadden allen niet gedacht dat ooit te worden. Het zijn realistische schetsen waarin zij mensen, in dit geval Antillianen, laat spreken. Het verhaal van een kind met diabetes wordt beschreven, dat van haar moeder mag snoepen wat ze wil en geen insuline hoeft te spuiten. En van een man die zijn bloeddruk niet wilde laten meten, omdat hij bang was om medicijnen te krijgen die hem impotent zouden maken. Van iemand met nog maar een nier, die een auto-ongeluk kreeg waarbij de ene nier die hij nog had, ook kapot ging. Er staan en portretten in van personen die als reactie op voorgeschreven medicijnen, of door gebruik van hard drugs dialyse patiënten werden. Steeds denken mensen dat zij geen dialyse patiënt zullen worden, het hen niet zal overkomen, terwijl in veel gevallen, niet in alle gevallen, dialyse voorkomen had kunnen worden. Het boekje is niet alleen voor de bevolking van Curaçao geschreven, want ook in Nederland bestaat grootdoenerij, verwennerij, diabetes en hoge bloeddruk en het ontkennen van problemen waardoor dialyseren onvermijdelijk wordt.

**Wat viel op:** Hoe lang het kan duren voordat mensen met een kwaal als diabetes of anderszins zich realiseren dat ze dialyse patiënten kunnen worden. Maar dat het ook kan worden veroorzaakt door iets (bijvoorbeeld bijwerkingen van medicijnen), waar aan de patiënt niets had kunnen doen. De hulpverlener misschien. En dus is blijft het voor beide partijen goed opletten.

**Citaten:** Pag. 12: "Hij werd impotent Sysje..." 'Weet je wat hem scheelde, wat voor tablet het was of had hij een probleem?' (..) Met weemoed dent Kurt aan dit gesprek met zijn collega, nu al drie jaren geleden. Het is vandaag precies een jaar geleden dat hij met spoed werd opgenomen op de Intensive Care met chronische

nierinsufficiëntie op basis van langdurig onbehandelde hypertensie. Hij had dit nooit verwacht.'

Pag.22: 'Zonder tijd te verliezen ondersteunden ze Gertje en brachten haar naar de EHBO. (...) Er werd geconstateerd dat zij een acute interstitiele nefritis had opgelopen op basis van Allopurinol, de medicatie tegen jicht die ze vol vertrouwen had ingenomen op voorschrift van haar huisdokter.'

**Recensie:** <http://www.niernieuws.nl/?artid=5707&cat=11#> Merel Derksen:

'(...) Maar blijkbaar bereikt de gangbare voorlichting de doelgroep niet, of dringt het onvoldoende door dat de waarschuwingen niet alleen voor anderen gelden. Het is een mooi streven van Wijks, hetzelfde doel op een andere manier te proberen te bereiken. Haar verhalen schetsen grotendeels realistische situaties en door het taalgebruik krijg je als lezer het gevoel dat hier echte mensen aan het woord zijn. Antillianen weliswaar, maar dat maakt het eerder geloofwaardiger, want de verhalen spelen zich daar ook af. (...)De vraag is wel hoe het terecht komt bij die doelgroep. Mensen die al dialyseren hebben er niet veel meer aan en anderen zullen niet snel uit zichzelf een dergelijk boekje aanschaffen - zij realiseren zich immers niet dat ze risico lopen. Het zou als cadeautje kunnen dienen (gegeven door iemand die zich zorgen maakt), maar waarschijnlijk is het nog het beste op zijn plaats in wachtkamers van bijvoorbeeld huisartsen. Wie daar een kwartier op de klok zit te kijken pakt hoogstens uit verveling voorlichtingsfolders, maar meestal niet uit oprechte interesse. Dit boekje daarentegen vervult dezelfde functie maar dan in een veel aansprekender vorm. En door de lengte van de verhalen, gemiddeld twee pagina's, is het voor iedereen makkelijk leesbaar.'